

Nd.

35. Frumvarp

til laga um fjárráð giptra kvenna og fleira. Flutningsmenn: Jón Jónsson, 2. þm. Eyf., og Skúli Thoroddsen.

1. gr. Rjett er, að giptar konur sje hálfháðar og fullháðar fjár síns á sama aldri og karlmenn.

2. gr. Með hjúskaparmála má skipa fjármálum milli hjóna; skal hjúskaparmáli vera skriflegur og gerður í tveggja votta viðurvist, og ná að öðru leyti hin almennu ákvæði laganna um gildi samninga til slíkra hjúskaparmála.

3. gr. Nú gjöra hjónaefni hjúskaparmála; skal hann, áður en brullaup fer fram, þinglesinn eða fyrir fram skráður í veðmálabók þess lögsagnarumdæmis, þar sem brullaup fer fram.

Flytji hjónin búferlum í annað lögsagnarumdæmi, skulu þau á fyrsta manntalsþingi í þeirri þinghá. er þau setjast að í, lýsa hjúskaparmála sínum. Nú hljóðar hjúskaparmáli um fasteignir, og skal hann, áður en brullaup fer fram, fyrir fram skráður í veðmálabók þess lögsagnarumdæmis, er fasteignirnar liggja í.

4. gr. Gjóri hjón hjúskaparmála, skal hann þinglesinn á varnarþingi rjettú, og fer að öðru leyti um þinglestur hans svo sem fyrir er mælt í 2. og 3. málsgrein 3. greinar.

5. gr. Hjúskaparmáli er þá fyrst gildur gagnvart skuldheimtumönnum, er hann hefur verið þinglesinn eða fyrir fram skráður til þinglesturs.

6. gr. Nú er sjereign ákveðin í hjúskaparmála þeim, er hjón gjöra, og skal þá skýrt ákveðið, hverjar eignir skuli sjereign vera, sem og um það, hvort hjóna skuli bera ábyrgð skulda, enda skerðir slíkur hjúskaparmáli, þótt þinglesinn

sje, í engu rjett þeirra, er áttu til skulda að telja, þá er hjúskaparmáli var gjörður, nema sannað verði, að því hjóna, er skuld skyldi ábyrgjast, hafi verið útlagt nægilegt fje til skuldalúkningar.

Ákvæði þetta nær þó eigi til ákvæða í hjúskaparmála, er mæla svo fyrir, að það skuli sjereign vera, er öðruhvoru hjóna hlotnast að arfi eða gjöf, því að þau ákvæði öðlast fullt gildi frá þinglestursdegi.

7. gr. Bóndi hefur umráð yfir fjelagsbúinu, nema öðruvísi sje um samið í hjúskaparmála. Eigi má hann þó selja, veðbinda nje leigja þær fasteignir, sem konan flutti í búið, nema samþykki hennar komi til.

Nú hefur bóndi gjört slíkan samning að konunni fornspurðri, og er henni þá rjett að ripta gjörningnum, en málsókn skal þá hafin innan árs og dags frá þinglestursdegi, eða frá því, að hún fjekk vitneskju um gjörninginn.

8. gr. Með samningum sínum skuldbindur konan að eins sjálfa sig og sjereign sína, nema hún samkvæmt hjúskaparmála hafi umráð fjelagsbúsins.

9. gr. Nú á annaðhvort hjóna óskilgetið barn, og skal þá barnsfúlган borguð af fjelagsbúinu; en heimilt er hvoru hjóna eða erfingjum þess, að krefjast endurgjalds á fúlgunni af fjelagsbúinu, þegar fjárskipti fram fara.

10. gr. Nú rekur konan sjálfstæða atvinnu, og hefur hún þá ein rjett til að ráða yfir, hvernig afrakstri atvinnu þeirrar skuli varið í þarfir fjelagsbúsins, enda sje ekki ákvæðið í hjúskaparmála, að hann skuli sjereign vera. Meðan konan er á lífi, má ekki taka atvinnuarð þennan til lúkningar þeim skuldum, sem bóndinn hefur stofnað, án þess að samþykki konunnar komi til.

11. gr. Rjett er hvoru hjóna um sig að heimta að sýslumaður eða bæjarfógeti gjöri fjárskipti með þeim, og skal gjörningur sá þinglesinn á varnarþingi rjettu.

Nú átti maður til skuldar að telja í búi því, er skipt var, og er honum þá rjett að ganga að hvoru hjóna er vill, nema sannað verði að því hjóna, er skuld skyldi ábyrgjast, hafi verið útlagt nægilegt fje til lúkningar skuldinni.

12. gr. Til þess að gjafir milli hjóna sjeu gildar gagnvart skuldheimtumönnum, skal um þær gjörður brjeflegur og vottfastur samningur. Þó er gjöf ógild, nema sannað verði að það hjóna, er gjöf gaf, hafi átt að minnsta kosti andvirði gjafarinnar umfram skuldir, þegar gjöf var gefin. Þessi ákvæði ná þó ekki til smágjafa þeirra, sem hjón gefa hvert öðru, og sem ætlaðar eru því hjóna, er gjöf þiggur, til eigin afnota.

13. gr. Sje gipt kona svipt fjárráðum eða fyrir aldurssakir eigi fullráð fjár síns, gilda hin almennu ákvæði laganna um skipun fjárhalds eða tilsjónarmanns

14. gr. Eldri ákvarðanir, sem koma í bága við lög þessi, eru hjer með úr lögum numdar.